

258. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 11 III 1885 Rkp. BJ 13135 k. 7-9.

[Tłumaczenie:]

[k. 7r]

11 marca 1885

Magdeburg

Drogi Panie Władysławie,

Właśnie otrzymałem Pański list oraz czwarty tom korespondencji¹. Dziękuję. Będąc pod wrażeniem Pańskiego pierwszego listu, gdzie była mowa o własności dzieł Pańskiego ojca, napisałem coś na ten temat do „Tygodnika Illustrowanego”² Jenikego³, ale sądzę, że jeszcze nie puścił tego do druku.

Jeśli opublikuje on jakiś list, w żadnym razie to nie zaszkodzi, i biorę na siebie pełną odpowiedzialność za moje postępowanie. Jeśli tylko nadarzy się okazja, będę dbał o Pańskie interesy, gdyż tego wymaga sprawiedliwość, i będzie Pan miał wszystkie prawa. Są one, moim zdaniem, niezbywalne – niech Pan z nich nie rezygnuje.

[k. 7v] Poza tym, jest Pan wolny, i biorę na siebie to, co piszę.

Napiszę kilka słów o czwartym tomie, najpierw do „Biesiady”⁴, a potem w innych korespondencjach, ponieważ te cztery tomy pozostały niemal nieznanne, a posiadają one kapitalne znaczenie dla biografów i dla wszystkich.

Odkładając na bok wszystkie zmartwienia i cierpienia, mam obecnie dwie nieprzyjemne sprawy, które mnie zasmucają.

Wspomnę tylko o jednej sprawie, w którą jestem zaangażowany – chodzi o sprawę Rayskiego⁵ i Rzązewskiego⁶, którą zapewne Pan zna. Napisałem więc, aby uzyskać informacje, i sam szwagier Rzązewskiego [k. 8v] potwierdza – niestety! – wszystko, co Rayski usłyszał gdzie indziej... Pan Aër-Rzązewski – między nami – to człek niepozbawiony talentu, ale niebezpieczny i zdeprawowany... Niech to jednak pozostanie między nami, niech Pan o tym nie mówi i zachowa tę informację dla siebie.

---

¹ *Korespondencya Adama Mickiewicza*, t. 4 – zob. list nr 250.

² „Tygodnik Illustrowany” – zob. list nr 256.

³ Ludwik Jenike – zob. list nr 256.

⁴ „Biesiada Literacka. Pismo ilustrowane poświęcone literaturze, sztuce, kwestiom społecznym, wynalazkom, polityce i gospodarstwu krajowemu” – czasopismo ukazujące się w Warszawie w latach 1876-1917.

⁵ Jan Nepomucen Rayski – zob. list nr 221.

⁶ Adam Rzązewski – zob. list nr 221.

Druga smutna sprawa, o której nie chciałem mówić, to... katastrofa konkursu na krakowski pomnik⁷. Skandal jest dla nas upokorzeniem, i tak mało taktu... Możemy się oburzać, ale trzeba by temu zaradzić.

Ściskam Pańską dłoń, drogi Panie Władysławie.

Szczerze Panu oddany

Józef Ignacy Kraszewski

---

⁷ Pomnik Adama Mickiewicza w Krakowie – zob. list nr 204.